

Julstök.

Text & Musik Sven Ohlsson

Musical score for "Julstök." with lyrics in Swedish. The score is written on ten staves with lyrics underneath. The lyrics are: "Nu är gla - du ju - len här. Oj se nå'n har visst valt Mat och dryck det finns i mängd var - je sväng - tem är bort - här och sku - rat fej - at put - sat dam - slängd, för skink - an gröt - en has - sel - nöt - mat - en. För det tem - ten snäll och rar el - ler hus - mor som här är det fat - en fyl - lida stå det är fest för stor - a har små pyn - tat du - kat la - gat mat - an Och För. Ljus och glitter uti varje hus vi ser och an. För. Någ - on job - bar mer och mer, med röda små paket som nu blir fler och fler in - und - er jul - e gran."

Detta var det sjuttonde numret och ärgången av Härderupsposten. Hör gärna av Er om Ni har något manus eller någon idé för tidningen. Adressen är Bertil Persson, Starrarp 7, 270 33 Vollsjö Tel. 0415-42116.

Härderups posten

Nr. 17 — November 1987
10 kr.

Skumpaspelet var årets höjdpunkt i Frenningebygden. Här är hela teaterensamblen framför statyn efter att ha givit Ljusets Bondes sin hyllning i två lysande föreställningar.

Skumpaspelet blev en stor kulturfest!

Inte mindre än 3.000 personer hade sökt sig till Frenninge för att få vara med om den största kulturfesten i byn på 50 år. Intresset här i bygden var som väntat mycket stort, men många långväga besökare fanns också på plats. Mycket folk hade samlats redan på lördagseftermiddagen när utställningar och försäljning öppnade. Utställningarna blev mycket uppskattade. Här gavs en utmärkt inblick i vad Frenninge församling har att erbjuda när det gäller konsthandverk och föreningsverksamhet. Ett rikhaltigt matreal hade sammanställts till en utställning, som visade dels glimtar ut bygdens historia, men framförallt Frenningebygden idag, en bygd med framtid.

Det var liv och rörelse på skolgården bland försäljningsständer och många återsåg gamla vänner och bekanta.

Festligheterna var således i full gång när förre landshövdingen Nils Hörjel med sitt tal invigde festspelen. Efter hyllningstal och körsång var tiden inne för nypremieren på krönikspelet Ljusets Bonde. Då hade emellertid kylan börjat bli påträngande och en regnskur var nära att avbryta föreställningen. Men som Nils Hörjel sa till aktörerna efteråt: "Vädret var kallt, men era prestationer värmda". För det var en synnerligen lyckad föreställning. Ja, den var så lysande så jag tror att en del av aktörerna själva var överraskade av resultatet. Vädret under förberedelserna hade nämligen varit minst sagt prövande och ställt till problem in i det sista. Publiken var entusiastisk och många var imponerade över vilka skådespelartalanger vi har i bygden. Verkligen fina rollprestationer.

Efter premiärföreställningen var det meningen att det skulle bli en gemytlig samvaro med dans å skolgården, men regnet lade tyvärr hinder i vägen. Söndagen kom med sol och värme. Friluftsgutjungen inramades av frisk sommargrönska och Frenninge kyrka lyste vit mellan trädens bladverk där uppe på backen.

Succén för krönikspelet upprepades på eftermiddagen och det blev verkligen en bejublad föreställning. Därmed var hela Skumpaspelsprojektet så att säga i hamn och på ett sätt, som mer än väl infriade våra förväntningar. Nu har jag beskrivit Skumpaspelet i ordalag av hänförelse och det är nog ingen överdrift. Men givetvis förekom smärre misstag och vissa inlag i arrangemanget kunde säkert varit bättre, t.ex. problem med ljudet på lördagen, vilket vi ber om ursäkt för. Som helhet var det ett mycket lyckat arrangemang där Frenningebygden och Frenningeborna visade att bygden lever och håller kulturens fana högt.

Bertil Persson

PS Några minnestallrikar från Skumpaspelet och reliefer av Skumpen finns ännu kvar till försäljning. Detta sagt som tips på julklappar med bestående eller ökande värde.

Bilder från Skumpaspelet

I slutet av mars påbörjades arbetet med kulisserna.

Här börjar kulisserna ta form, men målning återstår.

Foto: Sprisse

Förre länskskoleinspektören Östen Persson hyllade i sitt tal Nils Månsson samt redogjorde för skolans utveckling fram till våra dagar. Foto: Malte Olofsson

Jon Olsson i Skärhus
anländer till Sjököp
där han blev övertalad
av Olof Andersson att
rösta på Nils Månsson
i riksdagsmannavalet
senare på dagen.

Foto: Pia Andersson

Färsingagilletts spelmän spelar
"Skumpamarschen" Foto: Malte O.

Nils Månsson har bjudit in byamännen på
gille och här sjunger han "Skumpens visa".

Slutscenen i Skumpaspelet där biskop Faxe vid visitationsstämman var
Nils Månsson behjälplig att genomdriva förslaget om en skola i Frenninge

Skumpaspelet
drog storpublik.
Många tyckte att
entréavgiften
var alltför låg.
En positiv och
berättigad
kritik.

Foto: Malte
Olofsson.

Den verkliga
skådespelarfamiljen.
Oscarssons i Starrarp

TIDNINGARNAS INTRESSE för Skumpaspelet var överlag ganska stort före spelet. Bevakningen under festdagarna var betydligt sämre. Flera klagomål från tidningsläsarna kom till min kännedom. Särskilt Skånska Dagbladet utsattes för hård kritik. Så kom det sig, att krönikespelets huvudrollsinnehavare, som bor endast 6 km från teaterplatsen, inte fick ett enda ord om Skumpaspelet i sin dagliga lokaltidning. Som tidigare prenumerant på Mellersta Skåne, (som blev offer för presstödetts orättvisor), så får han numera Skånskans Mellersta Skåneupplaga. Just denna måndag saknades Sjöbosidan i denna upplaga och därmed inte ett ord om Skumpaspelet i hela Mellanskåne. Det var inte första gången Sjöbosidan saknades. Det tycks vara lite godtyckligt om den är med eller inte. Tydligen kan man vara nonchalant mot läsarna när man är nästan ensam tidning på orten. Det kan påpekas, att Mellersta Skåne refererade Skumpaspelet 1937 på en hel sida. Endast Ystads Allehanda följde Skumpaspelet 1987 på ett föredömligt sätt. När det gäller Radio Malmöhus, så trodde jag i min okunnighet, att det skulle räcka med en skriftlig redogörelse för vad Skumpaspelet innebar och inbjudan i godtid. Nu tror jag, att det behövs rätta personliga kontakter om man som vi bor mer än två mil utanför Malmö.

Bertil

Nils Månsson i Skumparp

Av Bertil Persson
Starrarp

HANS INSATSER FÖR SKOLAN I FRENNINGE

Som alla hjältar i historien har Nils Månsson tillerkänts bedrifter, som ibland saknar verklighetsunderlag. Det har t.ex. påståtts, att han är den svenska folkskolans fader eller att hans skola i Frenninge var den första fasta skolan i Sverige. Så är ingalunda fallet, långt därifrån. Däremot råder inget tvivel om att Frenninge skulle fått sin skola långt senare om inte Nils Månsson engagerat sig i frågan. Nils Månssons skola är unik genom att den tillkom genom en enkel bondes förtjänst. Han var visserligen riksdagsman, men dittills hade de få skolor som fanns tillkommit på initiativ av antingen en godsägare eller en präst. Så här gick det i korthet till när Frenninge socken fick sin första fasta skola.

1830 sände biskop Faxe den nye häradsprosten Eurenus till Frenninge för att försöka övertala byamännen att modernisera skolväsendet i socknen. Till hans hjälp kom Nils Månsson, som meddelade, att han genom en insamling i Stockholm kunde redovisa 233 riksdaler, som var ämnade att delvis finansiera ett skolbygge. Själv tillsköt han ytterligare 66 riksdaler ur egen ficka. Många lovordade Nils Månssons initiativ, men särskilt i socknens utkanter fanns många motståndare till tanken på en fast centralskola i Frenninge. Dels reagerade de mot drifts- och underhållskostnader och dels ansåg de att barnen fick alldeles för lång väg till skolan. Splittringen inom socknen blev efter en tid uppenbar. Beslut om skolbygge togs, men ingenting hände.

Nils Månsson tog då ett nytt initiativ. Han köpte 1833 ett sex år gammalt hus, som låg där vägarna från Starrarp och Vallarum möttes. Han erbjöd sig dessutom, att inreda skolemästarens bostad i södra ändan av huset. Upproret mot skolan hade emellertid spritt sig, så att nästan enbart Frenninge byamän stöttade skolan.

Då ingrep självaste biskopen och vid en visitationsstämma i Frenninge hösten 1833 lyckades han få till stånd en kompromisslösning. Den innebar, att skolan i Frenninge blev en centralskola dit alla barn i Frenninge by skulle gå och den stod öppen även för barn från de andra byarna. De andra byarna lovade, att snarligen själva ordna fasta skolhus.

Det är en sak att lova och en annan att hålla. Det dröjde flera år innan löftet infriades.

Inte heller skolan i Frenninge togs i bruk så snart som Nils Månsson önskade. På hösten 1837 stod skolan i Frenninge fortfarande utan inredning. I ett brev till pastor Cederberg förklarade Nils Månsson, att han befanna sig i Stockholm för att vid en rättegång bevaka Frenninge byamäns rätt i en tvist rörande laga skifte. För detta uppdrag hade han blivit lovad pengar av byamännen, men ännu inte fått några.

Pastor Cederberg kallade samman byamännen och i skarpa ordalag beordrade han

dem, att omedelbart samla in pengarna och att själva iordningställa skolan. Insyningsdag bestämdes till julafton 1836. Detta var ord och inga visor. Den 12 februari 1837 kunde Nils Månsson äntligen inviga skolan. I sitt tal tackade han för bidragen från andra "för upplysningens framsteg nitälskande personer". Själv hade han bidragit med sammanlagt inte mindre än 500 riksdaler. Nils Månsson avslutar sitt tal med följande ord, vilka varje frenningebo borde kunna utantill:

"Och nu ansvarar jag skolan och alla dess tillhörigheter åt Frenninge byamän hoppandes att de skola fullborda, vad jag ej för mina små tillgångar kunnat och önskandes att Herren ifrån vilken all god gåva kommer ville välsigna denna skolinrättning för närvarande och uppväxande generationer, att den icke blott må vara en bildningsskola för tiden utan vad mer är för evigheten. Jag överlämnar skolan i det skick den nu befinnes, förbehållande mig likväl som stiftare både det att hon skall bära mitt namn och kallas Nils Månssons skola i Frenninge".

Källa: Frenninge socken genom tiderna.

Skumpen - en samlade symbol för Frenningebygden

Av Ewa Andersson
Starrarp

Efter att ha levt ihop med Skumpen under flera år, känns det nu lite tomt. Nu när Skumpaspelet är över.

Under den tid jag höll på att förfärdiga utställningarna som visades i samband med spelet, funderade jag bl.a. på om det fanns någon "Skump" idag? Hur såg denne i så fall ut och vad sysslade en "Skump" med i vårt samhälle? Jämförelsen är naturligtvis svår att göra.

På en av utställningsskärmarna ger jag ett svar: "Det är vi alla tillsammans, som hjälpts åt så att Skumpaspelet blev av."

Och visst.... Skumpen och spelet blev ju en symbol för oss att samlas kring. Så fick jag en idé!

Skulle det inte gå att utse någon ÅRETS SKUMP?

Som bevis på utmärkelsen skulle det naturligtvis utdelas en medalj.

Nu skulle idén provas. Utan att nämna något till någon utanför familjekretsen, förberedde jag utnämmandet. Vem som skulle få den hade ganska snart stått klart för mej.

När så den stora nelgen avslutades med middag på Nyvång var tiden inne. Nu skulle Bertil Persson utses till ÅRETS SKUMP 1987.

Han hade ju fungerat som spindeln i nätet vid planeringen och genomförandet av spelet.

Min tanke är nu att det varje år skall utses en ny SKUMP.

Jag har också frågat Föreningen Skumpens styrelse om man där är intresserad att ta hand om detta. Intresse finns, men något beslut har inte fattats.

Att varje år hitta någon i Frenninge församling, som gjort något stort eller litet för att främja gemenskapen, sett till att bygden hålls levande.

Om det blir bestämt att ÅRETS SKUMP skall utses, så uppmanar jag er alla att se till att valet inte blir lätt. Glöm inte att komma med förslag på lämplig person.

Gärna så snart du kommer på någon.

En liten Karin

En liten Karin har fötts i Starrarp under året som gått. Här tillsammans med de nyblivna föräldrarna Ingela och Ingvar Bertilsson. Ingvar valdes förresten till älderman i Starrarp för 1988 vid årets byastämman hos nuvarande äldermannen Rolf Stomberg.

Julgranar från Bjälkhult ger pengar till Etiopien

Tio kronor för varje såld julgran av Domänverkets barrningsfria sort går till Röda Korsets kampanj "En miljon träd" i Etiopien.

Den förädlade granen av arten *Abies nordmanniana*, även kallad "kungagranen" odlas bl.a. i Bjälkhult.

Varje såld gran i Stockholm, Göteborg och Malmö medverkar till att ett nytt träd planteras i Afrika.

För att markera att Domänverket verkligen anser Röda Korsets kampanj behjärtansvärd så lägger man till lika mycket pengar som julgransköparna bidragit med.

Det innebär att Röda Korset fick totalt 80.000 kr till sitt miljonträd-program från fjolårets granförsäljning. Summan motsvarar 8.000 träd i Etiopien.

Sy föreningsauktion

Starrarps Kyrkliga Syförening håller sin sedvanliga auktion i församlingshemmet i Frenninge fredagen den 27 november kl. 19.00. Där blir det dessutom lotterier, filmvisning och kaffeservering.

"Frenninge socken genom tiderna"

Det är nu drygt ett halvt år sen denna bok "Frenninge socken genom tiderna" kom ut. Det är en hembygdsbok, som skildrar utvecklingen i Frenninge från äldsta tid fram till vår egen. Den vill visa på vad gångna generationer, som levat och verkat här, utträttat. Detta för att stärka känslan för hembygden och för att bättre kunna förstå den tid vi nu lever i, för att bygga vidare på den lagda grunden och berikat kunna lämna arvet vidare åt kommande släkten. Den gemensamma historien och minnena vill även stärka samhörighetskänslan bland dem, som här bygga, bo och vistas.

Boken har redan från början rönt mycket välvilligt mottagande och det finns väl redan något exemplar av den i de flesta hemmen här. Men också många andra med sina rötter i Frenninge och andra som också har intresse av vår hembygd, har köpt boken och betygat sin uppskattning och tacksamhet för den. Även i många tidningar har den varit recenserad med god kritik.

Allt detta har naturligtvis varit uppmuntrande för medlemmarna i den studiecirkel, som under många år arbetat med boken. Och vi vill också på detta sätt framföra vårt tack för denna uppmuntran.

När boken gått så bra att sälja och den första upplagan om 1.500 exemplar i det närmaste är slutsåld, har vi i studiecirkeln beställt en andra upplaga om ytterligare 1.000 exemplar. Vi vill här fästa uppmärksamheten på detta och det är vår förhoppning, att man här och utikring kommer att köpa flera exemplar. Den lämpar sig också mycket bra som presentbok, till julklapp och vid olika högtidsdagar i familj och släkt och till vänner. Den kan också med fördel användas vid undervisningen i skolorna.

Priset för boken är oförändrat 100 kronor, vilket är mindre än hälften av vad en sådan bok brukar kosta. och när upplagan är slut kommer den inte längre att kunna köpas än förhoppningsvis på antikvariat och då för mångdubbelt belopp.

"Frenninge socken genom tiderna" finns att köpa hos kontorist Gösta Persson, Frenninge 7, 270 33 Vollsjö, Tel. 0416-30351 samt hos redaktören för Härderups-Posten Bertil Persson, Starrarp 7, 270 33 Vollsjö. Tel. 0415-42116 eller genom hänvändelse till någon annan i studiecirkeln.

Med hjärtliga hälsningar till Er alla från oss i studiecirkeln "Frenninge socken genom tiderna."

genom
Karl-Erik Rignell

Frenninge i oktober 1987.

Nya skolordningen blev en besvikelse.

- Det är nästan så att man vill flytta härifrån för allt "klödd" med skolorna här!

Ja, så säger Mary Karlsson i Härderupshult. Orsaken till Marys dramatiska uttalande är den av skolstyrelsen beslutade omorganisationen av skolorna. Den nya organisationen innebär, att lågstadiet är förlagt till Nils Månssons och Brandstads skola, medan mellanstadiet nu finns enbart i Vollsjö.

I samband med förändringen fick Marys dotter Pernilla flytta med sin klass från Nils Månssons skola till Brandstad och när nu Jenny ska börja i förskolan nästa höst, så kommer hon sannolikt

att börja i Bjärsjölagård istället för Vollsjö, men var hon sedan ska gå i ettan är oklart, men troligen Brandstad.

- Om det blir så, så tycker jag att den nya ordningen blivit till det sämre för tidigare fick barnen här norr om Frenninge gå i ettan i Frenninge och dit har vi ju bara ett par kilometer, säger Mary.

Socialnämnden ansvarar för förskoleverksamheten medan skolstyrelsen ansvarar för den riktiga skolan.

Från ansvarigt håll är beskedet inte helt klara. Å ena sidan påstås, att de gamla sockengränserna i princip ska gälla, som gränser för upptagningsområdena. Å andra sidan har undertecknad fått besked om, att byarna Starrarp och Härderup nu och framledes hör till Bjärsjölagård - Brandstads upptagningsområde. En nyordning som förresten redan trätt i kraft och som väckt en hel del missnöje här i bygden.

Orsaken till problemen är egentligen fantastiskt glädjande. Här finns för många barn i Frenninge församling. Vare sig förskolan i Vollsjö eller lågstadieskolan i Frenninge kan ta emot alla barn från Vollsjö och Frenninge församlingar såsom det var tänkt. Stora klasser är heller inget eftersträfvansvärt. Bilden kompliceras dessutom av att årskullarna varierar starkt i storlek, såväl totalt som i de olika församlingarna.

Det är ingen lätt uppgift för socialnämnden och skolstyrelsen att pussla ihop det till allas belåtenhet. Sedan kommer ju även skolskjutsarna in i bilden och då blir det ännu mer komplicerat.

Helt klart är emellertid, att den nya skolordningen blivit en stor besvikelse för många barnfamiljer i Härderup och Starrarp. För som Mary säger:

- Vi tog för givet, att barnen skulle gå i Frenninge, som ligger allra närmast.

Tyvärr Jenny, skolan i Frenninge är troligen stängd för dig.

Skolminnen från Starrarp

När vi flyttade till Härderup under sommarlovet 1948, fick jag snart höra berättelser om hur sträng och rent av sadistisk min blivande lärare i Starrarp var. Det var alltså med en viss bävan, som jag cyklade dit första skoldagen. Emellertid upptäckte jag snart att ryktet var betydligt överdrivet.

Martin Andersson visade sig vara en både snäll och humoristisk lärare, som gjorde sitt bästa, för att hålla ordning på busfröna. Visserligen hände det ibland, att pekpinnen kom till användning som rotting, men då hade han också provocerats ganska så ordentligt. Att någon fick hålla "lappaskorna" högt över huvudet tills man nästan svimmade, därför att skorna inte stått i sitt fack, behövde jag aldrig uppleva.

Han var omätligt stolt över att ha behörighet att undervisa i engelska och det är något som jag personligen haft stor glädje och nytta av. Han älskade att berätta om sina upplevelser i sitt ungdoms Tyskland, så när vi tyckte att något ämne var tråkigt, försökte vi alltid leda in diskussionen på Tyskland och så var den lektionen räddad. Tyvärr blev hans hörsel nedsatt och viss stamning gav busfröna anledning att "mobba" honom ibland.

Experiment i fysik och kemi intresserade honom och även i matematik var han bra, men kanske inte som pedagog. Det kan ju också vara min matematiska begåvning som inte räckte, men jag har faktiskt lyckats bättre senare.

Gymnastik och idrott låg honom varmt om hjärtat, men eftersom vi inte hade någon gymnastiksal, blev det mest friidrott och bollspel. Det senare var mitt lilla problem och jag blev alltid vald till sist när det skulle väljas lag. Så småningom ändrades den situationen, nämligen när man inte längre valdes efter skicklighet utan andra företräden som föll grabbarna i smaken...

Romantiken och kärleksaffärerna blomstrade. Vi bedrev ett intensivt lappskrivande under och mellan lektionerna. Ibland var det fullständiga kärleksbrev och problemet var hur man skulle gömma undan dem. Dagens minimala trossor skulle säkert inte fungera lika bra som våra "gömställen".

Ett kärt tillhåll under rasterna var dasset. Ett långsmalt utrymme med flera hål i rad. Där satt vi och höll "konferenser", som läraren kallade det. De som inte för tillfället satt, stod efter den tomma väggen. En gång drabbades jag av en faslig klåda och när jag undersökte närmare, var jag full med hönslöss. Läraren hade sina höns bakom dassväggen.

En period brukade vi flickor dansa i samlingsrummet på rasterna. Vi hade förstås ingen musik, men vi sjöng själva. "Musik, musik, musik" och "Spela upp en enkel melodi" var låtar som vi sjöng och dansade efter.

Jag minns min Starrarps skoltid som en positiv tid. Jag upplevde en mycket större jämlikhet där än jag gjort tidigare i Sjöbo folkskola. Där hörde man definitivt till underklassen, när man bodde utanför samhället och ens pappa var vanlig arbetare. Någon sådan gruppering märktes inte i Starrarp. Möjligen var det något "finare" att vara barn till en målare eller handlare, men alla var accepterade av kamraterna och läraren gjorde ingen skillnad.

Tecken och tydor från det gamla bondesamhällets dagar.

Av Gunnar Persson
Dala

Den senaste sommaren, som har gått, har givit en tankeställare. Inga gamla tecken och tydor har slagit in, som annars har satt sin prägel på vädret i modern tid, för den som vill titta efter och följa naturens växlingar. Dessa tecken och tydor är numera snart bortglömda. Jag vill här påpeka några av dem.

Det var vanligt, att bonden i det gamla bondehemmet tittade i almanackan, som var den enda bok jämte bibeln, som var tryckt förr i världen.

Särskilt fruntimmersveckan eller som man kallade den, "pisseugan", för där hade man sina dagar, som man särskilt gav akt på. Man sade, att om Sara började med att "blå å se", ja då var det fara värt, att Margareta kom att "pissa i nöderna".

Bonden tittade på vad planeterna hade för sig på himlafästet, vilket än idag står att läsa i almanackan. Om planeten Mars just passerade jorden, så kunde det bli mycket regn. Planeterna hade och har inverkan på vädret precis som månen har. Såsom månskiftet går in, så går det ut. Det blir inget annat väder förrän det blir månskifte.

Blå alla fruntimren av sig rejält, så hoppades man att Sjusovardagen den 27 juli kunde ge förhoppning om bättre väder till hösten. Regnar det denna dag, så blir det regn i sju veckor. Förhoppningen är dock, att om det blir så mycket "torrevär" denna dag, så man kan sadla en häst, så blir hösten någotsånär.

Men så kommer Petri Fång. Han ryggar alla "vär". Om Per-dagen den 1 augusti är vacker, så blir det en fin höst.

Varje bonde hade sina egna tecken på vädret och spådomar om hur vädret skulle bli. Hösten var en känslig tid, då bonden vankade ut vid sängdags för att slå en "gyng på skallen". Då tittade han förstulet på hur solen gått ner. Gick klarningen åt norr, så blev det vackert väder dagen efter. Gick solen i säck, ja då blev det "böst" dagen efter. Om klarningen gick åt söder och det var grumligt i sydvästkanten, så budade det intet gott. Var det "värsolar" i väst när solen gick ner, så kunde det bli vackert väder, men om det stod en "värstabelle" rakt opp från solen, så blev det "böst". Var månen gul som en ost, ja då var det inget att ta fel på, vädret var ostadigt de närmaste dagarna.

Om "stenoren" på gården var fuktig, ja då var inget gott tecken. För att vara säker gick bonden bort till byastenen. Om den var "våder", så blev det "böst" dagen efter.

Man brukade säga, att "ilingarejn" och "kärringasladder" följdes åt. Vid

denna tid på året då korna mjölkade som bäst, då var det tid, att ställa till med "ostagille", samt att gå till prästen och skolemästaren med ett krus ostamjolk, för så blev osten färdig till jul. Till "Larsmäss" den 10 augusti var det tid att ta upp av den nya potatisen, för det ansågs inte vara några under förrän vid denna tid. Sist men inte minst. Det var i "pisseugan" man slog ängarna. De som på den tiden var naturliga.

Detta år som gått har inget av dessa gamla tecken slagit in. Allt har gått, som de gamle sa, emot tron.

Ett blött sommarminne

Man pratar om den dåliga servicen på landet. En sanning med modifikation. Mitt under den regniga industrisemestern, det blåser och regnet vräker ner och där sitter man i sitt sommartorp svärande över vädrets makter. Men vi skulle åka till Malmö samma eftermiddag, för imorgon, på måndagen, på förmiddagen skulle vi få gäster från Danmark.

Plaskar ut i bilen, sätter nyckeln i tändningslåset, vrider om, motorn hostar till och slocknar. Försöker igen med samma resultat. Försöker flera gånger med samma resultat, då känner man fjärilar i magen. Vad gör man? Iväg på en gammal cykel till närmaste granne, som vänligt lånar ut sin telefon. Ringer till en bilreparatör: Sune Sörenssons Bil. Får hjälp av grannen att beskriva vägen till mitt torp.

Efter en stund så står min bilreparatör där ute i ösregnet och kylan och inte nog med detta, det småstormade också.

En gladlynt och trevlig "skånepåg" och med det skånska lugnet redde han upp situationen. Efter bogsering till hans verkstad fick jag en lånebil, åkte till Malmö på eftermiddagen och tog hand om mina gäster.

Efter detta var avklarat åkte vi tillbaka och kunde då hämta ut min bil reparerad och klar och detta till ett pris, som inte är möjligt i stan. Och detta att kunna få hjälp av en bilreparatör en söndag och som till och med ger sig ut i detta sommarväder, som endast möjligen sjöfågel och näckrosor trivs i. I stan går det absolut inte att få denna service, i synnerhet inte en söndag.

Tänk på detta alla Ni som tycker att staden är toppen. Det verkar som om det skulle vara lättare att leva på landsbygden, för jag har även fått jättesnabb hjälp av Dahlvists El. i Vollsjö, som ryckt ut och ställt upp på "stubinen".

Heder åt sådana yrkesmän. En sommartorpäre tackar och bugar och längtar efter nästa sommar, som vi alla hoppas skall bli bättre än årgång -87.

Hälsningar
Gert
i "Skomagaretorpet"

Otto har berättat sin sista historia.

En milstolpe i Starrarps historia har passerats. En särpräglad personlighet, som bygden nog aldrig kommer att få någon efterlike till, har gått ur tiden. Otto Nilsson, även kallad Sven Tröst, har berättat sin sista historia. Han uppnådde en hög ålder, 91 år, men som han själv sa: "Jag har ju också tagit mycket "medicin"!"

Hans personlighet präglades av sällsynt stark självtillit, ett respektin-givande lugn och en snabb tankeförmåga.

Ottos historier var alltid självupplevda och han hade förmåga att på ett genialt humoristiskt och trovärdigt sätt överdriva verkligheten.

Ett litet exempel var när han en gång arbetade vid ett bygge i Thulesbo och sedan skulle beskriva byggmästarens intensiva rökvanor.

- Jag arbetade där i två månader, men jag såg aldrig huvudet på honom, förklarade Otto i sin sakliga beskrivning.

Beträffande Ottos berättarkonst, så finns många likheter med Piraten. De båda var förresten jämnåriga. Otto saknade dock Piratens förmåga att hantera pennan. Vid ett tillfälle hade Otto särskilt svårt med pennan.

Händelsen ligger långt tillbaka i tiden. Otto var arbetsledare vid brobygget vid Alvik. Det var lördag och många passerade bron på väg till Östraby.

Vilket ärende Starrarpsborna hade till Östraby vet vi ju alla. Det blev ideliga pauser i arbetet för provsmakning de nyinköpta dryckerna.

På eftermiddagen fick Otto plötsligt bud från landsfiskal Sjöström att omedelbart infinna sig i Rönås för att underteckna ett papper, som hade nåt samband med brobygget.

När Otto kommit in till Sjöström och satt sig tillrätta för att skriva sin namnteckning, så visade det sig icke oväntat att pennan, trots Ottos starka koncentration på uppgiften, hade svårt att hitta raden, för den ville inte vara stilla.

Sjöström stod bakom Otto och insåg hans belägenhet. Efter en stund sa Sjöström lugnt och med ironiskt överseende: "Sätt ett bomärke Otto!"

Ja, det finns många historier om Otto och av Otto. De ger humoristiska och ibland burleska inblickar i hans liv. Ett liv som i verkligheten var fyllt av hårt arbete och svåra umbäranden.

Det känns närmast som en plikt, att framledes i Härderupsposten föra Ottos berättartradition vidare när hans egen stämna nu för alltid har tystnat.

Bertil Persson Gösta Kristiansson

Ottos hus räddat.

Ottos hus är räddat, åtminstone tills vidare. Genom initiativ av Tommy Kristiansson beslöts tillsammans med Bertil Karlsson samt undertecknad att försöka köpa huset. Orsaken var att Bror Nilsson i Härderup hade lagt ett bud på huset.

Som goda vänner till Otto kunde vi inte acceptera hotet om att hans hus och hem skulle förvand-

las till ett skrot- och byggmatrealupplag. Huset har dessutom ett visst kulturellt värde, eftersom det är ett av de äldsta i Starrarp och har en intressant historia. Säljarna satte värde på vår avsikt, att, i motsats till Bror, försöka bevara huset och de accepterade vårt bud.

Vi har för avsikt att åtgärda de mest akuta skavankerna och försöka hitta en köpare, som vi tror kan ta hand om huset.

Vi tyckte, att vi borde vara tre köpare, för att huset åter skulle göra skäl för sitt namn, "Tregubbauset".

Bertil

Foto: Nils-A Johansson

Vinstchans för landsbygden.

Av Allan Sandahl
Vallarum

När gröna vägen för några år sen tenderade att ebba ut såg det mörkt ut för landsbygden. Många hus stod tomma och var till salu. Det var många som köpt till allt för höga priser och så blev det för dyrt att bo på två ställen. Men redan för ett år sen började det ljusna och en del hus fick nya ägare. Och i och med att lägenheter i städer och tätorter ökat i pris och en brist på bostäder uppstått så finns chansen att ytterligare fler tar sig en funderare på att köpa ett billigt hus på landet. Varje stadsbo som köper ett hus på landet och snyggas upp är en stor tillgång. Och det drar andra med sig, fler förstår hur skönt det är att ha en stuga att komma till över helger och semester. Vad jordbruket beträffar så skulle man kunna tro att förbuskningen och förgubbningen redan var ett faktum efter allt skrivande i pressen om att inga lantbrukarsöner vill bli jordbrukare. Det är nog alldeles fel. Jordhungern är säkert oförminskat stor, alla jordbruk som ledigförklarats blir ju sålda eller bortarrenderade omedelbart. Men frågan är om inte investeringslusten i vissa fall är för stor. Ett gammalt ordspråk lyder så här: "Det är inte av de stora inkomsterna man blir rik, utan av de små utgifterna."

Bondeliv

1. En ensam bonde sin åker plöjer,
på blanka tiltor hans öga dröjer.
Där låg i solsken hans svarta guld
som ska betala hans ränteskuld.
2. När han går in för att äta middag
är stugan tom, han får ensam "sidda".
Frun jobbar borta från sju till fem
så hon har ännu ej kommit hem.
3. Bry och bekymmer på bonden tynger,
men han får höra när lärkor sjunger
och känna doften av myllad jord
bland bin och blommor här uti nord.
4. En ensam bonde sin åker plöjer
och ibland buskar och sly han röjer.
Det är ett slit men ett härligt liv
som ger en bonde en inre frid.

(Mel. Värnamovisan. Text: Ronny Risberg & Sven Ohlsson)

Flyttade från Malmö till Puus.

När Wivi och Hilding
flyttade ifrån Puus
för några år sedan,
skrev jag här i Hård-
erupsposten att de
sista fasta invånarna
lämnat byn.

Nu är emellertid Puus
åter befolkat med
åretruntboende.

I våras tog nämligen
My och Claes det stora
steget från Malmö till
Puus. De har haft Puus-

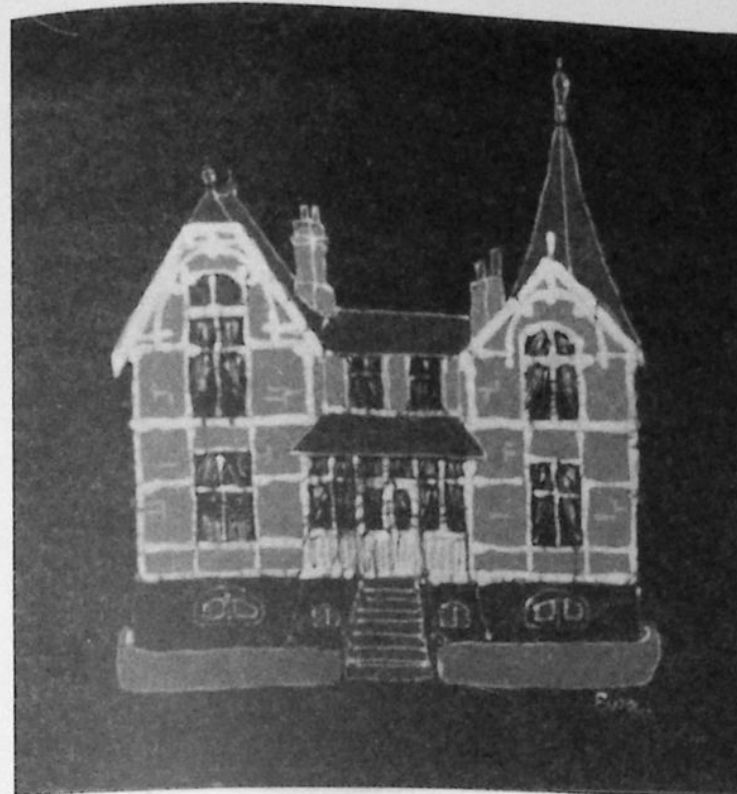
gården för fritidsboende ett par år innan de nu tog steget fullt ut. My och Claes har redan lagt ner mycket arbete på att restaurera den förfallna gården och kommit en bra bit på vägen.

Gården är ett gammalt hovslagarboställe med anor från 1600-talet.

Bertil

BATIK

Ewa Anderssons batikutställning i somras var mig
vaterligen den första konstutställningen någon-
sin i våra byar.

Ewa och Lasse har renoverat en av uthuslängorna
på sin gård Grönalund i Starrarp och resultatet
blev en mycket trevlig utställningslokal, som
Ewa invigde med att visa allmänheten sina fina batiktavlor. Ewa har gjort sig
känd som konstnär både vad gäller batik och oljemålning. Hon är nöjd med
antalet besökare och det lär nog bli fler tillfällen för allmänheten att
besöka utställningslokalen på Grönalund.

Bertil

FÖRTECKNING ÖVER NÄRINGSIDKARE I BJÄLKHULT, HÅRDERUP, SKUMPARP OCH STARRARP

- Bertil Karlsson, Starrarp. Snickare. 0415-42079.
- Christer Lundins Bygg AB, Bjälkhult. Utför reparationer, ny-, om- och
tillbyggnader. 0415-42175.
- Fasadförbättringar, Karl-Gustav Karlsson, Bjälkhult. Utför reparationer,
ny-, om- och tillbyggnader. 0415-42109.
- Inge Andersson, Starrarp. Utför maskinservice och byggnadsarbete. 0415-42025.
- Lennart Borg, Starrarp. Köper och förmedlar livkalvar. 0415-42125.
- Månssons Maskinstation, Härderup. Utför diverse jordbrukskörslor. 0416-30029.
Säkrast morgon och kväll.
- Sjölin's Maskinstation, Härderup. Utför jordbrukskörslor och grävning.
0416-32091.
- Sune Sörenssons Bil, Starrarps Ora. 0415-42022.
- Video Import. Lasse Lagnebo, Starrarp. Service och försäljning av allt inom
radio och TV-branchen. 0415-42014 säkr. efter 19.00.

VID NILS EKLUNDHS HEM

I ett gammelt hus
mä klinad vägg
där blåser ett sus
onner tageds skägg.

I årtal av öde liv
sjonker ded mod joren
ifrå vardens kiv.
Här bodde di vackre oren.

Han gick här ena
strösa o sled
i or han mena
ad iblann han led.

När mörker o kjöll
bag skoven se sänkte
då knappt modet höll
men på aned han tänkte.

Vi stå när spörjande
i sly som förögs
liksom di sörjande.
Men va e de när sögs?

Bag rudor så skitta
fornimmer vi en ton
om vi gör oss besvär o titta
o lyss inneifrå ron.

Nån hör en lärka
en an en versad historia
de e med en kan märka
frå mannens gloria.

Han ga oss de bestående
i de han hade o si
te oss som hid e gåene
förr vi kan mannen li.

Susa ditt minne i ro
vi gå osse nästa år
vi ved i din o vår tro
ad ätte vinter kommer vår.

Knut Thulin

BJÄLKHULTSPROMENADEN

Nästa promenad till Bjälkhult äger rum den 17 januari 1988. Samling vid Regubbanusei i Starrarp kl. 13.30. Vi promenerar till Nils Eklunds hem i Bjälkhult och åter. Efter promenaden blir det som vanligt kaffe och poesi i Starrarps skola.

Välkomna

En utfärd på det glada 60-talet.

Av Gösta Kristiansson
Vollsjö

Vi hade köpt vår allra första bil, en begagnad Taunus av 54 års modell och den skulle provas och eftersom våra utflykter dessförinnan knappast nått norr om Hörby, så bestämdes att i skarven mellan betgallring och klöverskörd skulle en riktig långtur planeras.

Sälunda bestämdes att Einar och Hilda skulle följa med och vi skulle köra till Älmhult i Småland. Einar och jag skulle se på skrot hos Gottard Nilsson och så skulle vi gå på IKEA och beskåda möbler (obs. ej köpa).

Ja sagt och gjort, det var en strålande vacker dag. När vi kom till skrot-handlaren, så var det första jag såg en väldig trave med snöskärmar och med gott minne om hur hiskeligt med snö där alltid samlade sig på vår infartsväg om vintrarna, så köpte jag en rulle snöskärmar direkt. Sedan hittade vi en hög med jättestora rullebörar, visserligen var dom utan hjul, men det kunde vi ju låna från våra kultivatorer eller bethackor när vi inte använde dom. Så jag köpte 2 och Einar 3 stycken. Där fick vi förstas anlita Bilspedition för att få hem dem, men det var ju fynd, för de kostade bara 12 kr. styck i inköp.

Ja, efter detta och efter besök på IKEA så ställdes färden hemåt och strax utanför samhället skulle den medförda matsäcken förtäras. Nåja, vi hade hunnit göra ett mindre inköp där det stod Systembolag på skylten, så det passade ju bra ihop.

Eiter matrasten placerades damerna där framme och Einar och jag i baksätet och färden fortsatte, men nu visade sig att strax före Osby så hade Vägverket någon slags trafikundesökning, så vi blev stoppade och fick svara på vissa frågor. Första frågan gällde varifrån vi kom? Ja, vi kom från Härderup, men det visste dom förstas knappt var det låg, men vi var behjälpliga. Sedan frågades var vi hade varit? Ja, vi hade varit i Älmhult. Nästa fråga var ärendet? Ja, jag hade ju köpt en rulle snöskärmar, som stack ut bak i kofferten. Dom såg lite konfunderade ut med anledning av att naturen stod i sin allra vackraste grönska och så köra så många mil för att köpa en rulle snöskärmar, men Einar ingrep och sa: "Ja, så köpte vi förstas 5 rullebörar också.... Utan hjul, tillade han för upplysnings skull.

En viss munterhet uppstod, varför nästa fråga blev om det var nöjeskörning eller nyttokörning? Det kunde vi knappast svara på, men så såg dom på damerna och sa: "Ja, men era fruar ser ju glada ut, så då är det nog nöjeskörning och det instämde vi i allesammans och så tackade dom för det värdefulla underlag dom fått till hjälp för framtida trafikforskning och vår färd fortsatte hemåt, för vi skulle vara hemma till kvällsmjölknigen.

Sedermera visade det sig när vi fått hem våra rullebörar och Einars underlydande skulle försöka rulla ut gödsel med dem, så sa de att de var de dumaste dj..la rullebörar de någonsin sett, för det gick inte att tippa dom tomma för framstycket var uppböjt. Tidigare hade de nämligen använts för att hissa murbruk i vid något storbygge.

Beträffande min rulle snöskärmar, så ligger den fortfarande i obruten törnrosasömn på ett "svinhusloft" i Härderup den dag som idag är. Ja, man kan ju tala om dumma affärer, fast ett roligt minne från gamla tider och äran att få vara medarbetare i Härderupsposten det är inte värt så lite det heller.